

Ἀπόστολος Παπαχρήστος
Θεολόγος – Μουσικοδιδάσκαλος
Πρωτοψάλτης καὶ Ὑμνογράφος

Ὁ μακαριστὸς Πρωτοψάλτης Ἀπόστολος Παπαχρήστος γεννήθηκε στὸ χωριὸ Σκουτεσιάδα Τριγωνίδος τοῦ Νομοῦ Αἰτωλοακαρνανίας, τὸ Φεβρουάριο τοῦ 1949. Γόνος ἱερατικῆς καὶ πολύτεκνης οἰκογενείας, ἦταν ὁ τελευταῖος ἀπὸ πέντε παιδιά· τὸν Χρῆστο (σήμερα ἱερέα), τὸν Νικόλαο, πού ἐκοιμήθη σέ νηπιακὴ ἡλικία, τὴν Ἑλένη καὶ τὸν Κωνσταντῖνο (τὸν νῦν Μητροπολίτη Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας Κοσμᾶ).

Τελείωσε τὸ Δημοτικὸ Σχολεῖο τῆς Μεγάλης Χώρας Ἀγρινίου, τῆς ὁποίας ἐφημέριος ἦταν ὁ πατέρας του, π. Εὐστράτιος Παπαχρήστος, ὁ ὁποῖος ὑπῆρξε ἕνας γνήσιος λευίτης, πού μεγάλωσε τὴν οἰκογένειά του μέ τὰ νάματα τῆς Ὁρθοδόξου Χριστιανικῆς Παραδόσεώς μας.

Ὅταν φοιτοῦσε στὸ Γυμνάσιο, ἦλθε ἡ μεγάλη δοκιμασία τῆς ὁράσεώς του. Μέ ὑποδειγματικὴ ὁμως ὑπομονή καὶ πίστη δέχθηκε τὸν βαρὺ σταυρὸ πού τοῦ ἐπεφύλαξε ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ. Τὸ Γυμνάσιο καὶ τὸ Λύκειο, ὁ Ἀπόστολος Παπαχρήστος τὰ τελείωσε στὴν περιοχὴ τῆς Καλλιθέας τῶν Ἀθηνῶν. Παράλληλα μέ τίς γυμνασιακὲς σπουδές του, διδάχθηκε τὴν Βυζαντινὴ Μουσικὴ κοντὰ στὸν διδάσκαλο τῆς σχολῆς «Οἴκου Τυφλῶν» Δημήτριο Χρυσοφίδη. Ἀπὸ τὸν Πέτρο Ἀθαναλίδη ἔμαθε Πιάνο καὶ Ἀκορντεόν, καὶ ἀπὸ τὸν Ἀνέστη Κυριακίδη διδάχθηκε μαθήματα κιθάρας. Τὸ 1965, στὸ Ὄδειο Πειραιῶς λαμβάνει τὸ πτυχίον Ἱεροψάλτου ἀπὸ τὸν Ἰωάννη Μαργαζιώτη, καὶ τὸ 1969 λαμβάνει τὸ Δίπλωμα Μουσικοδιδασκάλου μέ γενικὸ βαθμὸ «Ἄριστα».

Μέ τό ἴδιο βαθμό θά λάβει καί τό 1988 τό πτυχίο τοῦ τμήματος Θεολογίας τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Ἐθνικοῦ καί Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

Μετά τίς σπουδές του στήν Βυζαντινή Μουσική, συνεχίζει μέ μαθήματα Εὐρωπαϊκῆς Μουσικῆς, Ἀρμονίας, Σολφέζ καί Ἱστορίας – Μορφολογίας μέ καθηγητή τόν Γεώργιο Σκλάβο. Τό 1989 θά λάβει τό πτυχίο «Εἰδικῆς Ἀρμονίας» ἀπό τόν Ἄνδρέα Βουτσινά καί τό 1991 ἀπό τόν ἴδιο, τό πτυχίο «Ἀντιστίξεως». Ἐπιπλέον, τό 1993 λαμβάνει καί τό πτυχίο «Φούγκας».

Ἐπί μιά τριακονταετία, ἕως τό 2006, ἐργάσθηκε στό Τηλεφωνικό Κέντρο τοῦ Νοσοκομείου Ἀγρινίου, ὅπου διακόνησε μέ ἐπιμέλεια τόν ἀνθρώπινο πόνο καί βοήθησε πολλούς συνανθρώπους μας στίς δύσκολες ὥρες τῆς ἀσθενείας.

Ἐπηρετήσε πιστά τό ἱερό ἀναλόγιο ἀπό τό 1972, ἐνῶ παράλληλα δίδασκε τήν πατρώα Βυζαντινή Μουσική Παράδοση καί ἀνέδειξε μεγάλο ἀριθμό μαθητῶν, οἱ ὁποῖοι στελέχωσαν πολλά ἀναλόγια τῆς Αἰτωλοακαρνανίας καί ἄλλων Μητροπόλεων.

Κόσμησε πρωτίστως, ἐπί 19 ἔτη, τό δεξιό ἀναλόγιο τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίας Τριάδος Ἀγρινίου, ἀπό τό Μάιο τοῦ 1972 μέχρι τόν Αὐγούστο τοῦ 1991, ἐνῶ, ἐπί 22 ἔτη, ἀπό τόν Σεπτέμβριο τοῦ 1991 μέχρι τήν ἐκδημία του ἦταν ὁ Πρωτοψάλτης τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου στό Ἀγρίνιο.

Ἀπό τό ἔτος 2007 δίδασκε ὡς Καθηγητής στίς δύο Σχολές Βυζαντινῆς Μουσικῆς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, «Δαυίδ ὁ Ψαλμωδός» στό Ἀγρίνιο καί «Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Κουκουζέλης» στό Μεσολόγγι, διδάσκοντας παράλληλα μέ τή μουσική τό μάθημα τοῦ Τυπικοῦ, ἐνῶ τό τελευταῖο ἔτος εἶχε ἀναλάβει τήν διεύθυνση τῆς Σχολῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς στό Μεσολόγγι.

Ὁ Ἀπόστολος Παπαχρήστος ἀσχολήθηκε ἰδιαίτερος μέ ἐκδόσεις βιβλίων, μέ τό Τυπικό, τήν Ἐκκλησιαστική Μελοποιΐα καί τήν Ὑμνογραφία. Εἶχε κυκλοφορήσει κασσέτες μέ προεορτίους ὕμνους τῶν Χριστουγέννων (1996) καί αὐτόμελα

τροπάρια – στιχηρά, ἀπολυτίκια, καθίσματα, κοντάκια, ἕξα-ποστειλάρια (1997). Ἐπίσης, εἶχε ἐκδόσει σειρά ἀπό 72 C.D. συνοδευόμενα ἀπό βιβλίο, στά ὁποία ἔψαλε ὁ ἴδιος καί διάφοροι ἱεροψάλτες, γιά τήν βοήθεια τῶν μαθημάτων διδασκαλίας. Σ' αὐτά, περιέχονται ὕμνοι ἀναστασιματαρίου, θεῶν Λειτουργιῶν, Μεγάλης Σαρακοστῆς, καί τροπάρια, αὐτόμελα ἀπολυτίκια, κοντάκια ἁγίων καί λοιπῶν δεσποτικῶν, θεομητορικῶν ἑορτῶν, σέ ἀπλό μέλος Βυζαντινῆς Μουσικῆς.

Ἀπό τό ἔτος 1996 μέχρι σήμερα ἐξέδιδε τήν «Τυπική Διάταξη τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν» τῆς Ἐκκλησίας μας, κατά τήν παράδοση καί τό ὕφος τῆς «Τάξεως» τοῦ ἀειμνήστου Γ. Μπεκατώρου, βασιζόμενη στό ἰσχύον Τυπικό τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου (Γ. Βιολάκη), καθῶς καί σέ παλαιότερα τυπικά καί ὁδηγίες λειτουργικῶν βιβλίων. Ἡ «Τυπική Διάταξις» ἔτυχε εὐμενοῦς ὑποδοχῆς καί εὐμενεστάτων σχολίων ἀπό Πατριάρχες, Ἀρχιεπισκόπους, Μητροπολίτες, Κληρικούς, Μοναχοῦς, Μουσικολόγους, Λειτουργιολόγους καί τόν Ἱεροψαλτικό κόσμο. Ἔχει τυπωθεῖ ἤδη καί κυκλοφορεῖ ἡ «Τυπική Διάταξις» τοῦ ἔτους 2014.

Κατόπιν προτάσεως τοῦ μακαριστοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κυροῦ Χριστοδούλου, ἐπί μία ἕξαετία μετεῖχε ὡς μέλος στή Συνοδική Ὑποεπιτροπή ἐπί τῆς ἐκδόσεως τῶν «Διπτύχων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», ἔχοντας τήν ὑπευθυνότητα τῆς συντάξεως τοῦ πρώτου μέρους τῆς ἐκδόσεως, δηλ. τῶν «λειτουργικῶν τυπικῶν διατάξεων».

Τά τέσσερα τελευταῖα χρόνια, κατόπιν προτάσεως τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Σινᾶ, Φαράν καί Ραϊθῶ κ. Δαμιανοῦ, εἶχε ἀναλάβει τήν σύνταξη τῆς Τυπικῆς Διατάξεως στήν ἔκδοση τῶν Διπτύχων τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Σινᾶ.

Τό 1998 ἐξέδωσε τό μουσικό βιβλίο «Νέον Εἰρμολόγιον» καί τό 2009 τό μουσικό βιβλίο «Στιχολόγιον». Μέσα ἀπό τό ὕμνογραφικό του τάλαντο σημαντική ἦταν ἡ προσφορά του στήν σύνταξη καί μελοποιῖα «Ἀσματικῶν Ἀκολουθιῶν» καί «Παρακλητικῶν Κανόνων» διαφόρων Ἁγίων, ὅπως: τῆς Παναγίας τῆς Μυρτιωτίσσης, τοῦ Ἁγίου Ἀλεξάνδρου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας, τῶν Ἁγίων Ὑμνογράφων, τῶν Ἁγίων

τριῶν μαρτύρων τῶν ἐν Βραχωρίῳ, τοῦ Ὁσίου Βαρβάρου καὶ τοῦ Ὁσίου Ἰωσήφ τοῦ ποιμποῦ. Τὴν ἡμέρα τῆς Νεκρωσίμου Ἀκολουθίας του, 7 Ὀκτωβρίου 2013, ἀναγγέλθηκε στοὺς οἰκείους του ὅτι μόλις εἶχε ὀλοκληρωθεῖ ἡ ἔκδοσις τοῦ βιβλίου του «Θεοτοκάριον». Πρόκειται γιὰ συλλογὴ Παρακλητικῶν Κανόνων πού ὁ ἴδιος συνέγραψε πρὸς τιμὴν τῶν θαυματουργῶν εἰκόνων τῆς Παναγίας πού βρίσκονται στὴν Ἱερά Μητρόπολι Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας.

Ἡ ὑμνογραφικὴ προσφορὰ τοῦ Ἀποστόλου Παπαχρήστου καλύπτει μεγάλο ὑμνογραφικὸ κενό τῆς λατρείας, καὶ μαζί μέ τὰ μουσικά παραρτήματα τὰ ὁποῖα παρατίθενται στίς ἐκδόσεις, ὑποδηλώνουν τὴν προσήλωσή του στή γνήσια ἐκκλησιαστικὴ καὶ βυζαντινὴ παράδοσι.

Θά ἀποτελοῦσε παράλειψι νά μὴν εἰπωθεῖ ἡ συνεργασία του μέ πολλοὺς πρωτοψάλτες, μέ κορυφαία τὴ γνωριμία του μέ τόν Ἄρχοντα Πρωτοψάλτη τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας Θρασύβουλο Στανίτσα, τόν ὁποῖο ἐπισκεπτόταν στό Ἱερό Ναό Ἁγίου Δημητρίου Ἀμπελοκίπων, ὅπου ἔψαλλε, ἐντρυφώντας στά μαθήματα γνήσιας ἀπόδοσις τῆς ψαλτικῆς μελωδίας.

Ἀξίζει νά σημειωθεῖ ἡ ἀγωνία του γιὰ τὴν συμμετοχὴ τῶν χριστιανῶν στὴν λατρεία -ὁ ἴδιος ἐξομολογεῖτο καὶ κοινοῦσε συχνά, ὄντας πρότυπο ἱεροψάλτου μέ συνειδητὴ μυστηριακὴ ζωὴ- ἐνῶ οἱ πρωτοβουλίες του γιὰ ὀργάνωσι Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν, Ἀγρυπνιῶν καὶ Προηγιασμένων σέ Ἱερές Μονές καὶ ἀπομακρυσμένα χωριά τῆς Μητροπόλεως Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας βοήθησαν στὴν λατρευτικὴ ἀναγέννησι τῆς περιοχῆς.

Ὁ Ἀπόστολος Παπαχρήστος ἦταν ἓνα πρόσωπο πού ἀπολάμβανε τὴν εὐρύτερη ἐκκλησιαστικὴ καὶ κοινωνικὴ ἀποδοχὴ γιὰ τό σημαντικὸ ἔργο πού ὀλοπρόθυμα καὶ μέ πολὺ ζῆλο ἐπιτελοῦσε. Ἡ πρόθυμη συνεργασία του μέ τίς Ἱερές Μητροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ Ἐξωτερικοῦ, καθὼς καὶ μέ τὰ Ὁρθόδοξα Πατριαρχεῖα μας δείχνει τὴν αὐθεντικὴ του ἀγάπη στὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία.

Ἐνδεικτικὰ ἀναφέρουμε τὴν ἐπικοινωνία του μέ Ἱεραποστολικά κλιμάκια τῆς Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς, στὴν ὁποῖα

προσέφερε μέ δικά του ἔξοδα τά ἀναγκαῖα ἐκκλησιαστικά εἶδη: Ἱερά Σκευή, ἄμφια, στολές γιά Ἅγιες Τράπεζες, κολυβῆθρες καί μανουάλια. Ὁ ἴδιος παρεσκεύαζε γνήσιο ἐκκλησιαστικό νάμα καί τό διέθετε σέ μεγάλες ποσότητες στίς Μητροπόλεις τῆς Ἀφρικῆς γιά τήν τέλεση τῆς Θείας Λειτουργίας. Κατέγραφε, ἐπίσης, ψηφιακούς δίσκους μέ μεταφράσεις τῆς Θείας Λειτουργίας στήν ἰταλική, γαλλική καί ἀγγλική γλώσσα, ψάλλοντας ὁ ἴδιος τά λειτουργικά κείμενα.

Τέλος, κανένα ἀπό τά προσφυλῆ του πρόσωπα καί τούς μαθητές του δεν μπορεῖ νά ξεχάσει τό ζῆλο τοῦ Ἀποστόλου γιά τόν καλλωπισμό τοῦ κτήματός του στή Μεγ. Χώρα, ἐκεῖ ὅπου σχεδόν κάθε ἀπόγευμα κατέφευγε, μακριά ἀπό τούς θορύβους καί τήν πολυκοσμία. Ἀναζητοῦσε τά κατάλληλα δένδρα, φυτά καί σπόρους, προκειμένου νά μὴν λείπει τίποτε ἀπό τόν ζηλευτό κῆπο του.

Ὁ Ἀπόστολος Παπαχρῆστος ἀναχώρησε γιά τά ἐπουράνια σκηνώματα πολύ ξαφνικά, ὕστερα ἀπό ὀλιγοήμερη ἀσθένεια, τήν 6^{ην} Ὀκτωβρίου 2013, ἡμέρα Κυριακή.

Ἡ προσφορᾶ τῆς πολύπλευρης αὐτῆς προσωπικότητας στούς διαφόρους τομεῖς τῆς Μίας, Ἁγίας, Καθολικῆς καί Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας, στήν τοπική μας Μητρόπολη καί στήν κοινωνία τοῦ Ἀγρινίου καί ὅλης τῆς Αἰτωλοακαρνανίας, ἐκτιμήθηκε εὐρέως σέ ὅλο τόν ὀρθόδοξο κόσμο, καί σέ προσωπικό ἐπίπεδο ἀπό ὅλους ὅσοι συνανασράφηκαν καί δέχθηκαν τίς εὐεργεσίες τοῦ Ἀποστόλου.